

obou žalovaných u trestního soudu vykládati tak, že prvý žalovaný Vilém H., chtěje žalobkyni nahraditi škodu, kterou jí způsobil svým trestným činem, a nemoha to pro její nepřítomnost u hlavního přelíčení učiniti přímo, složil 2.300 Kč k rukám svého obhájce, druhého žalovaného Dr. C-a, jenž pak prvému žalovanému svým prohlášením závazně slíbil, že složených u něho peněz použije k uspokojení pohledávky žalobkyně, t. j., že jimi nahradí žalobkyni utrpěnou škodu. Šlo tedy mezi oběma žalovanými o smlouvu, kterou se C. jako promitent zavázal druhému smluvníku, Vilému H-ovi, že bude peněžní částkou, kterou H. k jeho rukám složil, plniti třetí osobě, t. j. žalobkyni, to, co měl a chtěl plniti H. sám. Tím ujednali oba obžalovaní smlouvu ve prospěch třetí osoby po rozumu § 881 obč. zák., jak správně uznal soud své stolice, a Vilém H., dav si Dr. C-em přislíbíti ono plnění třetí osobě, žalobkyni, mohl podle prvního odstavce § 881 obč. zák. žádati, by bylo žalobkyni plněno. Vzhledem k ustanovení druhého odstavce § 881 obč. zák. nelze však pochybovati ani o tom, že i žalobkyně nabyla z oné smlouvy přímého práva, požadovati od slibujícího, t. j. od žalovaného Dr. C-a, plnění, k němuž se tento zavázal, ježto plnění, kterým se žalobkyni mělo dostati náhrady škody způsobené jí trestným činem, mělo býti výhradně jí ku prospěchu. Poněvadž žalobkynina pohledávka za prvním žalovaným Vilémem H-em činila, jak jest zjištěno, 2.350 Kč (2210 Kč a hotové výdaje 140 Kč za korespondenci atd. při pátrání) a Vilém H. složil na úhradu této pohledávky k rukám žalovaného Dr. C-a částku 2.300 Kč, aniž při tom uplatňoval nějakou vzájemnou pohledávku proti žalobkyni, měl Dr. C., přislíbiv, že uspokojí sám žalobkyninu pohledávku, zaplatiti žalobkyni celou tuto částku 2.300 Kč, a nemůže se nyní dovolávati toho, že Vilém H. měl za žalobkyni vzájemnou pohledávku 988 Kč, jejíž započtení na zažalovanou pohledávku jest ostatně podle § 1440 obč. zák. vyloučeno, ježto šlo o peníze lstivě vylákané. Příčilo by se i zásadám poctivého právního styku, kdyby žalovaný, — jenž oním ujednáním se svým klientem Vilémem H-em vzal na sebe uvedený závazek ve zřejmém úmyslu, by úplnou náhradou škody získal pro svého klienta důležitou polehčující okolnost, — dosáhnuv svého cíle zbavil se svého závazku částečně tím, že by se odvolal na pozdější rozkaz svého klienta a zaplatil žalobkyni místo celé její pohledávky jen část. Zamítnuv žalobu proti žalovanému Dr. C-ovi neposoudil tudíž odvolací soud věc správně po právní stránce, pročež bylo odůvodněnému dovolání vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 12288.

Určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.) jest přípustná, nelze-li toho času vyšetřiti a určití výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že by jinak mohla býti straně způsobena škoda. Tím, že žalovaný nárok popírá, není nárok ten ohrožen. Právní zájem na brzkém určení

není opodstatněn ani tím, že předpokladem úspěšného léčení tvrzené nervové choroby žalobcovy jest vyjasnění a rozřešení otázky, zda žalovaný jest povinen náhradou škody.

Lhostejno, že škoda, již žalobce již utrpěl kromě onemocnění, jest tak malá, že nepřesahuje hranici pro věci nepatrné.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Rv II 865/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen žalobkyni náhradou škody, ježto pes žalovaného kousl žalobkyni. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., jejíž zákonný předpoklad, právní zájem na brzkém určení právního poměru nebo práva, musí soud zkoumati z úřední moci v každém období řízení, tedy i v dovolacím. Žalobkyně odůvodňuje právní zájem na brzkém určení, zda žalovaný jest jí práv ze škody, protože jeho pes ji dne 19. října 1930 pokousal, tím, že toho času nemůže žalovati o plnění, protože není s to ani přibližně určit škodu na zdraví a výši nákladů léčení, a že předpokladem úspěšného léčení nervové choroby, kterou prý trpí následkem napadení psem, jest vyjasnění a vyřešení finanční stránky případu, t. j. zda žalovaný je povinen nahraditi jí škodu. Soudní praxe i nauka sice připouští žalobu určovací, nelze-li toho času vyšetřiti a určit výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že jeho neurčením by mohla býti straně způsobena škoda, na př. tím, že si odpůrce osobuje určité právo, nebo že by nárok mohl zaniknouti promlčením. Žalovaný neohrožuje nárok žalobkyně na náhradu škody, nýbrž prostě jej popírá, tvrdě, že jeho pes žalobkyni nepokousal, pokud se týče, že se postaral o řádné opatření psa. Tímto chováním se žalovaného není nárok žalobkyně na náhradu škody nijak ohrožen. Okolnost, zda žalobkyně byla pokousána psem žalovaného, může býti zjištěna kdykoliv později, až žalobkyně bude s to žalovati o náhradu škody. Ani promlčení nároku žalobkyni nehrozí, poněvadž promlčení nároku z náhrady škody počíná teprve od doby, kdy poškozenému jest známa výše škody (§ 1489 obč. zák.). Žalobkyně, je-li skutečně nervově nemocná následkem pokousání psem, má sice zájem, by byla vyléčena, ale tento zájem není zájmem právním, nýbrž prostě lidským, tkvícím v přirozenosti člověka, by se zbavil co nejdříve choroby a byl opět zdrav. Tento zájem na uzdravení zákon předpisy o náhradě škody, zejména §§ 1320 a 1325 obč. zák. nechrání, nýbrž jen stanoví, co má škůdce poškozenému nahraditi. Žalobkyni v podstatě jde o odstranění nejistoty, zda žalovaný, jenž povinnost k náhradě škody popírá, jest jí z ní práv, tedy jde jí o zjištění podmínek náhrady škody. Na odstranění této nejistoty má sice zájem,

ale nikoliv právní, a zjistiti podmínky náhrady škody může kdykoliv později ve sporu o plnění. Okolnosti, jimiž žalobkyně odůvodnila žalobu určovací, neopodstatňují právní zájem na brzkém určení právního poměru a proto žaloba určovací nemůže obstáti. Dovolatelka sama odňala určovací žalobě podklad, připustivši, že by mohla sice již toho času podati žalobu o plnění náhrady škody, ale uvádí, že ta škoda, kterou utrpěla kromě onemocnění, jest tak malá, že nepřesahuje 50 až 60 Kč, a že nemůže býti nucena, aby vedla bagatelní spor, v němž opravné prostředky jsou omezeny (§ 501, 517 c. ř. s.), a jenž by měl předurčující význam i pro ostatní její nároky. Při tom přehlíží, že i ve sporu, projednávaném dle zásad řízení ve věcech nepatrných, mohla by učiniti mezitímní návrh určovací ve smyslu § 236 c. ř. s., jehož přípustnost není vázána na osvědčení právního zájmu na brzkém určení, a zájem na určení mohla by v řízení před okresním soudem oceniti částkou do 5.000 Kč, takže by mohla tímto zákonným způsobem docílití toho, oč se pokusila samostatnou žalobou určovací, kterou však neopodstatnila ve smyslu § 228 c. ř. s. Již z tohoto důvodu bylo žalobu zamítnouti.

Čís. 12289.

Byly-li při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost porušeny velící předpisy zákona, přísluší i dlužníku právo k rekursu i k dovolacímu rekursu, byly-li tím dotčeny jeho zájmy.

Jde o porušení velícího předpisu § 216 čís. 4 ex. ř., byly-li vymáhajícímu věřiteli přikázány útraty rozvrhového řízení, ač pro ně nebyla zřízena zvláštní jistota za vedlejší závazky.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 749/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud prvního státního soudu knihovní věřitelce firmě Josef K. útraty rozvrhového řízení, ač pro ně nebyla zřízena jistota. K rekursu dlužníka rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dlužníka a změnou usnesení rekursního soudu změnil rozvrhové usnesení prvního soudu v ten rozum, že nepřikázal firmě Josef K. útraty rozvrhového řízení.

Důvody:

Dovolacím rekurem napadá dlužník usnesení rekursního soudu, pokud jím bylo potvrzeno rozvrhové usnesení prvního soudu, přikazující na dalších určených útratách 228 Kč 60 h firmě Josef K. s odůvodněním, že podle § 234 ex. ř. nelze hleděti k rekursním vývodům dlužníkovým proti rozvrhovému usnesení prvního soudu, doličujícím, že se tyto přisouzené útraty týkají přihlášky a účastenství v rozvrhovém řízení, poněvadž podle protokolu o rozvrhovém roku ze dne 19. března 1932 nebyl proti přihlášce této firmy podán odpor, ač bylo věcí dlužníka, by